

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-06-22

Ärendenummer KOV-2026-01291

Handläggare

Eric Roos

Telefon: 031-368 74 97

E-post: eric.roos@kretsloppochvatten.goteborg.se

Information avseende planerade projektbeslut för investeringsprojekt under andra halvåret 2026.

Förslag till beslut

I Kretslopp och vattennämnden:

Kretslopp och vattennämnden antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden informeras om kommande investeringsbeslut två gånger per år. Förvaltningen samlar de nämndsprojekt som förvaltningen i dagsläget planerar att återkomma med till nämnden för beslut under hösten 2026.

Samlingsärendet omfattar de nya projekt som överstiger 20 mnkr i investeringsutgifter eller är principiella av annan orsak. Eventuella tilläggsbeslut i pågående projekt hanteras inte i detta ärende.

Syftet är att informera om vilka större projekt som planeras att lyftas för inriktnings- eller genomförandebeslut och för att möjliggöra en snabbare beslutsgång i samband med beslut om det enskilda projektet och kunna gå direkt till beslut utan att först överlämna ett informationsärende för respektive projekt.

Under hösten planeras för beslut avseende 4 större planerade projekt. Ny kolreaktiveringensanläggning inom dricksvattenproduktion, utbyggnad av etapp 5 av Södra ringen inom dricksvattenproduktion samt upprustning/utveckling av Hjuviks pumpkedja och dagvattenseparering etapp öster vid Kvibergs kyrkogård inom investeringsområde avloppsavledning.

Samtliga projekt avser genomförande som vid beslut kommer att pågå under flera år och samtliga projekt planeras att redovisas för nämnden under det fjärde kvartalet i år.

Förvaltningens bedömning är att det kan tillkomma några ytterligare projektbeslut under hösten, främst stadsutvecklingsprojekt beroende på hur planeringen i vissa detaljplaner eller planprogram faller ut.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Redovisade projekt finns inarbetade i förvaltningens investeringsbudget och plan för de kommande åren. Sammantaget omfattar de ca 600 mnkr i investeringsutgifter för de

kommande åren, och således en betydande del av investeringsutrymmet och resurserna för kommande år.

Förvaltningen bedömer att projekten är prioriterade sedan tidigare och ligger i linje med förvaltningens långsiktiga prioritering och åtgärdsplanering.

Vad avser bedömd investeringsvolym för en ny anläggning för kolreaktivering, är den tydligt högre än vad som har inarbetats i investeringsplanen sedan tidigare. Förklaringar och eventuella konsekvenser för genomförande av andra projekt inom dricksvattenproduktion kommer att belysas inom ramen för kommande beslutsärende.

En djupare bedömning utifrån ekonomiskt perspektiv redovisas för respektive projekt inom ramen för det enskilda beslutsärendet.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

De redovisade projekten ligger i linje med tidigare planering och prioritering utifrån förvaltningens och stadens målsättningar.

Påverkan och förhållande till de ekologiska och sociala dimensionerna för respektive projekt redovisas i samband med respektive beslutsärende.

Beskrivning av ärendet

Kretslopp och vattennämnden informeras om kommande investeringsbeslut två gånger per år. Förvaltningen samlar de nämndsprojekt som förvaltningen i dagsläget planerar att återkomma med till nämnden för beslut under hösten 2026.

Syftet är att skapa en bild av vilka projekt som är på gång för beslut, samt skapa förutsättningar för eventuella frågor som kan besvaras inom ramen för kommande enskilda projektbeslut. Därutöver är syftet att minska administrationen genom att samla informationen kring kommande ärenden för att sedan kunna återkomma direkt till nämnden med genomförandebeslut för respektive projekt, som då inte föregås av ett enskilt informationsärende för det specifika projektet. Sker väsentliga förändringar från informationen i detta ärende kommer förvaltningen återkomma med ett uppdaterat informationsärende inför genomförandebeslut för det enskilda projektet.

De projekt som beskrivs i detta ärende är kopplade till långsiktig verksamhetsplan för dricksvattenförsörjning, långsiktig verksamhetsplan för avloppshantering, och VA-utbyggnadsplan för befintliga fastigheter, stadens exploateringsinvesteringar eller långsiktig verksamhetsplan för avfall. Därutöver bedöms de ha ett beslutsbelopp över nuvarande delegation på 20 miljoner kronor. Majoriteten av projekten i investeringsplanen har ett beslutsbelopp inom förvaltningens delegation.

Nedan redovisas planerade projektbeslut under respektive investeringsområde. För sådana projekt som innehåller åtgärder inom ramen för flera investeringsområden redovisas dessa under det investeringsområde som bär majoriteten av utgifterna.

Dricksvattenproduktion

Investeringar inom området omfattar renovering, återställning av funktionen, nya anläggningar samt prestandaökning i befintligt vattenverk med tillhörande anläggningar inklusive råvattenanläggningar. Huvuddelen av projekten omfattar åtgärder för att nå mål beslutade av Kretslopp och vattennämnden i långsiktig verksamhetsplan för dricksvattenförsörjning.

Ny anläggning för Kolreaktivering

Kolreaktiveringsanläggningen på Alelyckan är gammal (byggd 1978), har varit i drift sedan dess och har passerat sin tekniska livslängd för många år sedan. Med hjälp av omfattande underhållsåtgärder hålls anläggningen i gång, men inom en överskådlig tid kommer anläggningen i nuvarande form att behöva skrotas ut.

Projektet innebär att projektera och bygga en ny kolreaktiveringsanläggning. En förstudie håller på att slutföras under september (ev oktober) 2026 och ligger till grund för projektet.

Syftet med projektet är att en ny kolreaktiveringsanläggning ska bidra till minst ett men helst flera av följande syften: Nå stadens klimat- och miljökrav, Öka den civila beredskapen, Uppfylla framtida krav på vattenrening och Vara ekonomiskt hållbar.

Här är en kort konkretisering av hur projektet bidrar till detta:

- Nå stadens klimat- och miljökrav: Förstudien är inte klar med att ha hanterat stadens klimat- och miljökrav fullt ut. Det pekar dock på att det är minst lika bra eller betydligt bättre att reaktivera i egen regi än i extern regi.
- Öka den civila beredskapen: Kolreaktiveringen har en tydlig koppling till civilt försvar. Uthålligheten ökar med en egen och ny anläggning som minskar externt

beroende. Rådigheten har vi pga vår egen reaktiveringsanläggning, samt om vi får säker tillgång till gas från Göteborg Energi. Utifrån ett större perspektiv, då vi har den enda anläggningen i Sverige, så kan vi reaktivera andras kol och härmed bidra till att stödja en god del av landets dricksvattenförsörjning.

- Uppfylla framtida krav på vattenrening: Vilken rening som utgående processvatten kräver undersöks i förstudien. Vi har vilka volymer som gäller, samt mätning av utsläpp vi har idag men dessa behöver kompletteras. Vi har inte en processlösning för vattenrening framme, utan det blir en uppgift för projekteringsfasen. Om beslut tas att processvattnet ska recirkuleras så behöver vattnet renas.
- Vara ekonomiskt hållbar: Förstudien tar fram preliminära kalkyler på återbetalningstid. Det som påverkar är om vi ska reaktivera externt i Sverige eller i norra Europa, om vi ska reaktivera vart 4:e år som idag, pris för reaktivering hos extern part samt hur mycket vi kan reaktivera åt andra. Detta ställt i relation till anläggningens ekonomiska och tekniska livslängd.

Kort bakgrund till dialog med Gryaab:

- Kretslopp och vatten har önskat att hålla öppet för möjligheten till en ny separat linje för Gryaab, något som får mycket stor påverkan på projektet och frågan har behövt lösas under förstudien. Strategiskt möte har hållits med Gryaab i maj 2026, där Kretslopp och vatten behövde få besked. Beslut har där tagits om att vi går vidare utan Gryaab. För Gryaab är det inte helt klart om de kommer att använda sig av aktivt kol.

Kort bakgrund till val av alternativ:

- Alternativ placering: Lärje med obebyggda och oexploaterade ytor i anslutning till Trafikverkets nya rangerbangårdar har valts vid en jämförande utredning med nuvarande placering, inne på området för Alelyckans Vattenverk. Fördelar är bland annat att ytan på vattenverket kan komma att behövas för annat, att vi kan fortsätta reaktivera kol under byggtiden av ny anläggning samt att sannolikheten att ha en färdig anläggning till 2030 ökar med placering vid Lärje. Dock finns ökade kostnader bland annat avseende dragningar av el, gas med mera, vilka finns med i kostnadskalkylen.
- Alternativ bränsleval: Biogas har valts framför andra alternativ. Fördel är till exempel redundans, säkrare leverans än el, stabil leverantör etcetera. Gas kan även lagras på plats.
- Alternativ för kolförsörjning: Egen regi är att föredra framför extern regi inte minst pga civil beredskap. Förutsatt att inte ekonomin i kostnadskalkylen visar på annat.
- Alternativ driftorganisation: Extern driftorganisation är möjlig, men rekommendationen är att hålla all drift och underhåll inom Kretslopp och vatten. Rätt utbildning och rätt ledning behövs.

En grov kostnadsuppskattning baserad på förstudien (vilken ännu inte är färdig) pekar på en total kostnad på ca 300 mnkr. Observera att denna bedömning ska förfinas i samband med leverans av förstudierapporten. Kostnadskalkylen kommer även att göras mer tillförlitlig tidigt i projekteringsfasen.

I nuläget bedöms att investeringskostnaden ungefär kommer att fördelas enligt följande:

2027: 50 mnkr (ca 30 mnkr avser projektering)

2028: 100 mnkr

2029: 100 mnkr

2030: 50 mnkr

Genomförandet beräknas kunna påbörjas våren 2027 (projektering) och genomförandet beräknas pågå till och med år 2030.

Beslutsärendet för projektet planeras till Kretslopp och vattennämnden under Q4 2026.

Dricksvattendistribution

Investeringar inom området omfattar renovering, återställning av funktionen, nya anläggningar samt prestandaökning i befintligt dricksvattennät, dricksvattenpumpstationer, hög- och lågreservoarer (vattentorn) och gemensamhetstunnlar. Huvuddelen av projekten omfattar åtgärder för att nå mål beslutade av Kretslopp och vattennämnden i långsiktig verksamhetsplan för dricksvattenförsörjning

Södra ringen- Ringledning etapp 5

Projektet Ringledning etapp 5 är en fortsättning på stamnätssatsningen ”Södra ringen”, dvs sträckningen mellan Lackarebäcks vattenverk till Radiomotet och är den sista etappen på Mölndal stads mark. Sträckan är ca 550 m och föreslås genomföras i öppen schakt samt med schaktfri metod under järnvägen.

Ettapp 5 startar vid Lackarebäcksmotet och avslutas vid befintlig bergtunnel sydväst om Lackarebäcks vattenverk.

Ettapp 5 är utmanande och komplex med avseende på anpassningar till Mölndal stads stadsutveckling inklusive Trafikverkets planerade ombyggnation av Lackarebäcksmotet, benämnd ”Järnvägsplan i Mölndal”. Lägg därtill tidskrävande tillståndshantering för passage av järnväg, att det på del av sträckan växer invasiv parkslide samt att föreslagen ledningssträcka passerar Svejserdalen med skyddade träd i gällande detaljplan. Projektet inkluderar också inkoppling på befintlig V1200 stål.

Kostnadsuppskattningen är baserad på tidigare utförda projekt.

Projektets prognos för projektering och genomförande beräknas grovt till 67 mnkr inklusive oförutsett och risktillägg.

Genomförandet beräknas kunna påbörjas kvartal 1 2027 och pågå till våren 2029.

Beslutsärendet för projektet planeras till Kretslopp och vattennämnden kv 4 2026.

Avloppsavledning

Projekt inom detta område omfattar renovering, återställning av funktion, prestandaökning eller nya anläggningar i avloppsnät, avloppspumpstationer, spillvattenpumpstationer och dagvattenanläggningar. Huvuddelen av projekten omfattar åtgärder för att nå mål beslutade av Kretslopp och vattennämnden i långsiktig verksamhetsplan för avloppshantering.

Hjuvik pumpkedja (Hjuviks bryggväg, Stora Pölsans väg, Vinga fyrs väg)

Projektets mål är att åtgärda underdimensioneringen i Hjuviks pumpkedja. Pumpstationerna ska anläggas som en seriell kedja i stället för parallellt som de är idag. Projektet bidrar till att minska utsläpp av spillvatten till havsmiljö, då risken för nödavledning från pumpstationerna kommer att minska efter ombyggnationen.

Hjuviks pumpkedja består av sju pumpstationer. Tre av dessa har detaljprojekterats i en första etapp. De pumpstationer som ingår i den första etappen är Hjuviks Bryggväg, Stora Pölsans väg och Vinga Fyrs väg och tillhörande trycksavloppsledningar. Aktuella pumpstationer ska även förse med överbyggnad vilket innebär förbättrad arbetsmiljö för underhållsarbete och ger en positiv inverkan för boendemiljön i området.

Övriga fyra stationer i pumpkedjan har prioriterats bort då de enligt förstudien klarar nuvarande flöde och inga nya planer för exploaterings finns.

Projektets prognos för projektering och genomförande beräknas till 165 mnkr.

Genomförandet beräknas kunna påbörjas våren 2027 och pågå till slutet 2029. Beslutsärendet för projektet planeras till Kretslopp och vattennämnden Q4 2026.

Kvibergs kyrkogård, östra

Kvibergs kyrkogård är en av Göteborgs största kyrkogårdar och belägen mellan Kviberg och Kortedala. Allt dag- och dränvatten från kyrkogården, ca 62 ha, belastar idag det kombinerade systemet. I Kretslopp och vattennämndens långsiktiga verksamhetsplan för avloppshantering 2024–2027 är området identifierat som åtgärd för att nå målen för minskad påverkan på recipient.

Dagvattnet från kyrkogården belastar i dagsläget två olika kombinerade system och påverkar två recipienter, Säveån och Göta älv. Efter förstudien som omfattade hela området har projektet delats upp i två oberoende delprojekt efter avrinningsområde, östra och västra. Detta delprojekt som omfattar östra har detaljprojekterats och omfattar ny dagvattenledning till befintligt dagvattensystem ca 1000 m, en ny fördröjningsyta för dagvatten, förnyelse av vattenledning längs sträckan samt en ny spillvattenledning på del av sträckan.

Projektets kostnadsprognos för projektering och med genomförande som delvis elektrifierad entreprenad beräknas till ca 80 mnkr.

Genomförandet bedöms kunna påbörjas våren 2027, Göteborg energi behöver dock lägga om ett elstråk innan VA-arbetet kan påbörjas. Arbetena bedöms ta ca 1,5 år.

Beslutsärende för projektet planeras till Kretslopp och vattennämnden Q4 2026.

Utbyggnad av VA-ledningsnät

Som följd av anslutningsärenden i samband med avstyckningar uppstår ibland behov av utökning av det allmänna huvudledningsnätet. Oftast rör det sig om mindre utbyggnader som inte behöver beslut av nämnden men det kan det röra sig om större projekt.

Inga projektbeslut är planerade för nya projekt under andra halvåret 2026

VA-upprustning i omvandlingsområden

VA-utbyggnadsprojekt omfattar utbyggnad av dricksvatten och avloppssystem i områden med bristfälliga enskilda lösningar. Utbyggnad sker på grund av hälso-, miljö- eller råvattenskyddsskäl och följer intentionerna i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, § 6. En typ av områden som VA-utbyggnad förekommit i historiskt är sommarstugeområden där permanentboende brett ut sig. De senaste årens VA-utbyggnad har riktat in sig på områden med bristfälliga avloppsförhållanden inom råvattenskyddsområdet i Göta älv och längs med Hisingens västra kust. Alla VA-utbyggnadsprojekt finns med i den VA-utbyggnadsplan som antogs av Kretslopp och vattennämnden 8 december 2022 § 233 och gäller för perioden 2022–2026.

Inga projektbeslut är planerade för nya projekt under andra halvåret 2026

Generalplaneinvesteringar

Generalplaneinvesteringar är projekt som är kopplade till stadens exploateringsinvesteringar. Dessa styr Kretslopp och vattennämnden inte själv över då en lagakraftvunnen detaljplan ligger till grund för investeringen. Generalplaneinvesteringarna är nödvändiga för att exploateringen ska fungera, men ligger inte inom detaljplaneområdet och belastar därmed Kretslopp och vattennämndens investeringsbudget. Inte sällan betjänar en generalplaneinvestering flera detaljplaneområden, särskilt på lite längre sikt. Information om detaljplaner som ligger till grund för generalplaneinvesteringarna finns på stadens hemsida, Aktuella plan- och byggprojekt.

Inga projektbeslut är planerade för nya projekt under andra halvåret 2026

Exploateringsinvesteringar i Göteborgs Stad

Ansvar för stadens samlade exploateringsverksamhet ligger på Exploateringsnämnden. Kretslopp och vatten deltar i den samordnade exploaterings- och investeringsplaneringen både i planerings- och utförandeskedet. Kretslopp och vatten arbetar aktivt för att i möjligaste mån påverka den långsiktiga exploateringen av Göteborgs stad men har samtidigt begränsade möjligheter att styra eller prioritera de samordnade investeringarna och utbyggnadsordning. Tidsmässigt styrs de samordnade investeringarna av planprocessen, exploatörernas intressen samt rådande konjunkturläge. Det innebär att osäkerheten ofta är stor kring när förvaltningen kan tänkas behöva ta upp ett ärende för beslut i nämnden. Budget för exploateringsinvesteringar tas i samband med att kommunfullmäktige beslutar om stadens budget. Information om detaljplaner som ligger till grund för exploateringsinvesteringar finns på stadens hemsida, Aktuella plan- och byggprojekt.

Inga projektbeslut är planerade för nya projekt under andra halvåret 2026

Förvaltningens bedömning

De redovisade projekten ligger i linje med tidigare planering och budgetering och utgångspunkten är att förvaltningen kommer att komma tillbaka under hösten med förslag till fortsatt genomförande.

Utifrån beslutade investeringsnivåer kan förvaltningen konstatera att verksamheten har en eftersläpning i förhållande till investeringsplanen och att vi skulle ha behövt en större volym av projekt i beslutsfas för att möta ambitionerna i investeringsplanen.

Bedömningen är dock att vi under det senaste halvåret har ökat framdriften i de tidiga förstudieskedena, som är en förutsättning för ett ökat genomförande, och därmed ser möjligheter att öka genomförandetakten framöver. Verksamheten jobbar aktivt med att öka förstudiekapaciteten, som fortsatt är en trång sektor, för att öka investeringstakten ytterligare. Detta både genom utveckling av arbetssätt, resursförstärkning och omfördelning av utredningar inom avdelningen.

I sammanhanget är det viktigt att lyfta att den stora merparten av förvaltningens projekt hanteras inom ramen för förvaltningens delegation och förutsätter inte beslut av nämnden.

Förvaltningens bedömning är att det kan komma att tillkomma nya projekt under hösten utöver de projekt som redovisas i ärendet. Dels utifrån uppdaterade kalkyler i planeringsarbetet som medför att projekten överstiger 20 mnkr, utfall i pågående detaljplane- eller planprogramsarbete inom staden eller projekt där förutsättningarna ännu inte är helt klarlagda. Ett exempel på ett sådan projekt är skredriskåtgärder vid von Utfalls gata, där hanteringsordning fortsatt diskuteras.

Eventuellt tillkommande projekt kommer att hanteras genom dubbla nämndbehandlingar med ordinarie informationsärendet innan slutliga beslutshandlingar.

Eric Roos

Emma Hansryd

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör

Utveckling och projekt